

הודעה לעיתונות

03.6.2004

תגובת ראשונית של ארגון עדאלה על דו"ח ועדת השרים ליישום מסקנות ועדת אור

- דו"ח ועדת השרים לא התייחס לסוגיית אי העמדה לדין של מי מהשוטרים ו/או המפקדים שהיו מעורבים באירועי אוקטובר. ארגון עדאלה מתייחס לכך בחומרה רבה, משום שיש בכך זלזול בחיי האזרחים הערבים בישראל. למרות חלוף שלוש שנים וחצי לאירועי אוקטובר, 2000 לא הוגשו כתבי אישום נגד האחראים להרג, ואף לא נפתחה כל חקירה נגדם במחלקה לחקירת שוטרים כהמלצת ועדת אור. גם אחרי אירועי אוקטובר 2000, במשך ארבע השנים האחרונות, תופעת אלימות השוטרים נגד האזרחים הערבים הולכת ומתעצמת. ברוב המקרים, מח"ש לא מקיימת את חובתה על פי דין ואף לא פותחת בחקירה. לעדאלה ידוע על מקרים רבים של אזרחים שנהרגו מאש כוחות המשטרה. כך למשל, ביולי 2003, נהרג הצעיר מורסי ג'באלי מטייבה מאש משטרתית; ובדצמבר 2003, נהרג מחמוד אלסעדי מלוד מאש כוחות המשטרה. זאת ועוד, תלונות רבות הגיעו לעדאלה מאזרחים ערבים שנפלו קורבן לאלימות משטרתית. כך למשל, ביום 25.2.2004, הגיעו כוחות משטרה מתוגברים אל הכפר בענה שבגליל, במטרה לאבטח את הריסת ביתו של מר יוסף תיתי, תושב הכפר. כוחות המשטרה השתמשו באלימות מופרזת כלפי האזרחים וגרמו לפציעתם. תושבים רבים מהכפר נזקקו לטיפול רפואי. עד היום מח"ש לא פתחה בחקירה בעניין.
- ועדת השרים בחרה שלא להתייחס כלל וכלל להמלצת דו"ח ועדת אור בעניין הצדק החלוקתי בחלוקת משאבי קרקע לאזרחים הערבים. הזנחת נושא זה עלולה לגרום להנצחת המדיניות המפלה של הרשויות בכל מה שקשור לחלוקת משאבי קרקע.
- בעניין עידוד הערבים לשירות צבאי ו/או לאומי: ארגון עדאלה מדגיש, כי זכות השוויון היא זכות מוחלטת שחובה על הרשויות לכבד אותה לפי האמנות הבינלאומיות בדבר זכויות האדם, ואל להתנות את מימושה במילוי תנאים כלשהם.
- מנהיגי המיעוט הערבי הם נבחריו בכנסת. המאבק נגד מדיניות ההפלייה נגד האזרחים הערבים הינו תפקידם וחובתם הפוליטית כלפי ציבור בוחריהם. על כן, ביקורת עליהם רק מנציחה את מדיניות ההפלייה ותופעותיה נגד האזרחים הערבים.
- יצויין, כי ב- 22.10.2000 החליטה הממשלה על תוכנית ה- 4 מיליארד ₪ לפיתוח החברה הערבית. תוכנית זו לא יושמה עד עצם היום הזה. לעומת זאת, בתשובת המדינה לעתירות שהוגשו לבג"ץ נגד ההפלייה בהקצאת תקציבים לערבים, פרקליטות המדינה משתמשת בטיעון כי תוכנית זו נועדה

לערבים ואין חובה להחיל עליהם תוכניות אחרות. בג"צ קבע בעתירה שהגיש עדאלה לאחרונה, כי המדינה אינה יכולה עוד להישען על תוכנית ה-4 מיליארד לשם הוצאתם של הישובים הערביים מתוכניות פיתוח, חברתיות-כלכליות אחרות. בג"ץ קבע בהקשר זה, כי "ישובים ערביים זכאים להיכלל לעתיד לבוא בתוכניות חברתיות-כלכליות למיניהן על-יסוד קריטריונים שוויוניים".

- ארגון עדאלה בדעה, כי הקמת "רשות לקידום בני מיעוטים", ללא חקיקה מפורשת של הכנסת תגרום להנצחת מדיניות ההפלייה כנגד האזרחים הערבים. מטרת השגת שוויון בין האזרחים הערבים והיהודים עליה להיות נחלתם של כל משרדי הממשלה, ואין לצמצמה ל"רשות" ספציפית. באם יוחלט להקים נציבות לקידום זכויות המיעוט הערבי, חייבת היא להיות סטטוטורית, היינו, חייבת היא להיות כפופה לחקיקה מפורשת של הכנסת שתעניק לה סמכויות.
- לגבי יום הסבלנות, ברור שאם המטרה היא לחזק את מושג האזרחות במדינת ישראל, אזי חשוב לדאוג שהתכנים שלו יהיו תכנים אוניברסליים שידברו אל כלל האזרחים, להבדיל מתכנים המוטים לטובת הקבוצה הדומיננטית בחברה.
- חינוך לדו קיום: כל חינוך וכל קידום לערכים אוניברסליים בין יהודים וערבים מבורך הוא. אולם, לא פחות חשוב לקחת בחשבון את המצב הירוד של מערכת החינוך בקרב המיעוט הערבי, הסובל מהפלייה היסטורית. נקיטת העדפה מתקנת בתחום זה הינה הכרחית לשיפור המצב.